

רוב שיטות

אדם אחד הזכיר לפני רבינו שראה מעשה מודפס על הג"ר שמחה זליג (ראה בספר הרב מבריסק ח"א עמ' 343) שכאשר היה בא לפניו שאלה בהוראה פעמים היה עומד למנין וסופר שיטות הפוסקים המתירים ושיטות הפוסקים האוסרים, ואם היה מגיע למחצה על מחצה והדבר היה שקול היה מוסיף גם את שיקול דעתו שלו כעוד מספר לספירה וכך היה מכריע ע"פ הרוב. הגיב רבינו על כך וענה: אין זה אמת!

אנא גמירנא טפי מינך

עיקר השאלות בעיר בריסק על כשרות הבהמות היה מוטל על הג"ר שמחה זליג לפסוק את הדין. פעם הוא אמר לי: עם כל הקצבים בעיר אני מסתדר שמקבלים את הוראותי ללא ערעור, מלבד קצב אחד שעל כל הכרעה הוא מתווכח. מכיון שרובם היו אנשים פשוטים וקיבלו את הדין כפי שהרב פסק להם, אבל אותו קצב שידע קצת ללמוד דימה עצמו כאיש יודע ספר והיה מתווכח על כל דבר, ותמיד עמו היו הבעיות והיה קשה להסתדר איתו. (א"ה, כע"ז בגמ' עבודה זרה כ"ב א': עובד כוכבים אמרינן ליה וציית כותי לא ציית דאמר אנא גמירנא טפי מינך, ועיין חגיגה כ"ב ב' לגבי עם הארץ אם אתה אומר לו טמא אומר לך שלי טהור ושלך טמא).

כתיבת חידושי תורה

הג"ר שמחה זליג אמר שבצעירותו לא היה כותב את הדברים שחידש בלימוד לעצמו וסמך על הזכרון, אך אח"כ בערך בגיל שישים התחיל לשכוח והצטער על כך שראה את ההפסד שהיה לו מזה שלא כתב, ואמר כעת כבר אינו זוכר מה לכתוב. (והביא רבינו דבחידושי המהרי"ט לקידושין דף כ"ז א' כתב "ובהך שמעתא דצבורים היו לי דברים ושכחתים", ולכאור' לאיזה תועלת כתב כן, אלא שבא לעורר שלא לסמוך על הזכרון אלא לראות לחזור על הדברים או לכתוב מה שנתחדש).

מדברי רבינו בהזדמנויות אחרות:

כ"ל דבר נסבב מן השמים, הנה לכל אדם יש את חלקו המיוחד בתורה, ומכל מקום היו הרבה גדולי עולם שלא זכו לכתוב מה שחידשו בלימודם, ואף אלו שכתבו רבים מהם לא זכו להדפיסם לספרים ולא נשאר מתורתם שם ושארית, (והזכיר רבינו לדוגמא את הגאון ר' דוד קרלינר זצ"ל שהשאיר ארון מלא כת"י וכמעט ולא נדפס מזה). וגם אלו שזכו להדפיס דברי תורתם לא תמיד זכו שילמדו בהם, ויש שזכו לתפוצה קטנה ויש שזכו לתפוצה גדולה. ויש ספרים שבשעתם לא זכו להתפרסם רק אחרי הרבה שנים, גם היום מדפיסים מכתבי יד דברים שמאות שנים לא זכו להם. הכל מסובב מן

השמים, ויתכן גם הטעם לפי שהדור לא ראוי לכל דבר. ובאמת החזו"א זצ"ל העלה את כל מה שחידש בלימודו על הכתב והשתדל להדפיס הכל בחייו ואמר לאחר מיתה מי ידאג, ובאמת זכה והכל נדפס בחייו חוץ מספר אמונה ובטחון שהדפיסו בסוף החזון איש על טהרות רק לאחר הסתלקותו. החפץ חיים זצ"ל ראה את בנו ר' לייב כותב חדושי תורה ואמר לו מדוע הינך כותב אם אינך חושב להדפיס, כי סבר שהזמן יקר מכל ובזמן שכותב יכול ללמוד עוד א"כ בדעתו להביא לדפוס ולזכות את הרבים. (הנה עתה אמרו לי שיש כתב יד מספר ים של שלמה שלא נדפס מעולם ובעליו דורש סכום עתק עבור זה, ואין מי שיסכים להשקיע כל הסכום כי מי יודע מתי יכסה את זה. והכל מן השמים שיתגלגל הזמן שיבוא לדפוס).

שלח ידיו בשלומיו

מעשה ובאו לפני הג"ר שמחה זליג שני עדים חסידים והעידו על אדם אחד שנכשל בזנות רח"ל, אח"כ נתברר ששיקרו בזדון ולא היו דברים מעולם. שאל אותם הג"ר שמחה זליג איך העיזו לשקר, אמרו לו הרי כתוב בתהילים (פרק נ"ה פסוק כ"א) "שלח ידיו בשלומיו חילל בריתו" ומכיון שאותו יהודי דיבר נגד ה"רבי" שלהם א"כ נחשב לו כמי שחילל ברית. ומאותו שעה פסק הג"ר שמחה זליג לקבל מהם עדות יותר.

תשובות רעק"א

אביו של הג"ר שמחה זליג (הג"ר דב ריגר שכינו אותו ר' בערל נובהרדוק'ר, היה עני ושמש ב"ד אבל היה תלמיד חכם גדול) דרש ממנו בילדותו שיכין בכל שבוע שטיקל מספר שאגת אריה ויאמר לפניו, וכל ליל שבת היה בא להבחן אצלו על סימן שאגת אריה. וכן נהג גם הג"ר שמחה זליג עם הבחורים מבני משפחתו שהיו באים לומר לפניו בכל ליל שבת שטיקל אחד מתוך ספר תשובות הגרעק"א. (אמר רבינו כדאי ללמוד עם הבחורים תשובות רע"א שכוחו רב ליישר את השכל).